

GOIGS A SANTA CATALINA TOMÀS

Feis que una vida condreta
ens meni a la pau del cel,
volguda Sor Tomasseta,
dolça com el xuclamel.

Perla amagada, senzilla
donzella de Son Gallard,
sorgíreu al sol de l'Illa
com una vara de nard
i, vara sucosa i dreta,
a l'Amor fóreu fidel,
volguda Sor Tomasseta,
dolça com el xuclamel.

Pageseta mallorquina,
mentre guardau els anyells,
el sol ixent ja endevina
que vós sou blanca com ells,
que l'Amor per vós espleta
colorins de caramel,
volguda Sor Tomasseta,
dolça com el xuclamel.

Sou amiga des de nina
de la Cort Celestial;
Sant Bru i Santa Catalina
la mà us donen, per igual,
i, si us perdeu dins la pleta,
us guarden del Gran Rebel,
volguda Sor Tomasseta,
dolça com el xuclamel.

Somniàveu nit i dia
ser l'esposa de l'Amat,
i cap convent no us volia
quan vàreu ésser a Ciutat.
¿Heu vist una violeta
a un jardí tot ple de gel?,
volguda Sor Tomasseta,
dolça com el xuclamel.

Lletra: Llorenç Moyà i Gilabert de la Portella.

V/. Pregau per nosaltres,
Santa Catalina Tomàs.

En trobar-vos tota sola
us planyeu al vostre Amat,
i el vostre trist plor rodola
per la pedra del Mercat,
la pedra dura i estreta
que a vós us sembla de fel,
volguda Sor Tomasseta,
dolça com el xuclamel.

Però a Santa Magdalena
campanes toquen al vol,
puix la comunitat plena
ara us cerca i ara us vol:
una divina sageta
trencà el mongívol recel,
volguda Sor Tomasseta,
dolça com el xuclamel.

Ja acollida sota una ala,
el dimoni —font d'engany—
us fa rodolar l'escala
i us crida per l'ull del pany,
però vós, ànima neta,
feis emmudir el seu bruel,
volguda Sor Tomasseta,
dolça com el xuclamel.

¿Què hi fa si us surt el dimoni
pel forat del rentador?
Vós teniu en Sant Antoni
el guia i el protector,
i un poalet d'aigua tre'ta
contra el foc de l'Infidel,
volguda Sor Tomasseta,
dolça com el xuclamel.

En tenir la gargamella
eixuta de cantar al cor,
un pa de sucre i canyella
us envia el Mestre Bo
i un aucell que, amb veu secreta,
us diu la cançó fidel,
volguda Sor Tomasseta,
dolça com el xuclamel.

Amb el roquet de tavelles
i el pa de sucre a la mà,
feis que es badin les poncelles
que seran roses demà,
i dau-nos a la bestreta
la felicitat del cel,
volguda Sor Tomasseta,
dolça com el xuclamel.

Si un dia ens roega el dubte
o ens glaça el gel del pecat,
feis-nos pensar que, incorrupta,
jeis al Convent de Ciutat
vora el glavi i la trompeta
del gloriós Sant Miquel,
volguda Sor Tomasseta,
dolça com el xuclamel.

Enguany que el Convent celebra
tres commemoracions,
apagau la humana febre
i ungiu de pau tots els fronts;
feis-nos com una llumeta
sempre vigilant d'anhel,
volguda Sor Tomasseta,
dolça com el xuclamel.

Som de la mateixa pleta,
som de la mateixa arrel,
volguda Sor Tomasseta,
dolça com el xuclamel.

Música: Nativitat Torre i Santamaria, C.R.L.

R/. Perquè siguem dignes de les promeses
de Jesucrist.

PREGUEM

Sor Catalina Tomàs,/ dolça Santa mallorquina,/ espargiu-nos la boirina,/ feis florir l'aspre fenàs/
i en ser l'hora del traspàs/ treis de la nostra fe vella/ una vívida poncella/ que amb Jesús ens deixi en pau/
i enviaiu-nos del cel blau/ un pa de sucre amb canyella. R/. Amén.

Dolçament mogut

Feis que una vi-da con-dre-ta ens me-ni a la pau del cel,
 vol-gu-da Sor To-ma-sse-ta, dol-ça com el xu-cla-mel.
 Per-la ma-qa-da, sen-zi-lla don-ze-lla de son Ga-llard, sor-gí-reu al sol de
 l'i-lla com u-na va-va de nard i, va-va su-co-sa i dre-ta,
 a l'a-mor fò-reu fi-del, al'

NOTA HISTÒRICA

Filla de Jaume Tomàs i Marquesina Gallard, nasqué Catalina dia 1 de maig de 1531. Era la sisena filla d'una família camperola, honrada i benestant de Valldemossa.

De molt petita, quedà òrfena de pares i fou acollida primerament per l'avi patern, Miquel Tomàs, i després pel germà major, que també nomia Miquel. Més endavant passaria a ca la tia paterna, Maria Tomàs, madona de Son Gallard.

Consta la pietat senzilla i infantil de na Catalineta, que es delitava amb la familiaritat dels «seus» sants, els més venerats a Mallorca i a la vila nadiua: Sant Pere, Sant Antoni, Sant Bru, i la verge d'Alexandria de qui portava el nom, Santa Catalina. Una familiaritat que la llegenda després il·luminaria amb visions celestials.

A Miramar, l'antic Col·legi de llengües fundat pel Beat Ramon Llull, hi feia vida ermitana un ex-capità de Carles V, el P. Antoni Castañeda. Ell ajudà a enrobustir la vocació religiosa de la pageseta de Son Gallard, Catalina Tomàs, amb qui començà a conversar per ventura un dia que anà a captar a la possessió.

Primer de tot, perquè aprengué a llegir i escriure i afermàs la seva vocació, el P. Castañeda trobà hostatge a Ciutat per a Catalina Tomàs a la casa senyorial dels Fortesa-Tagamanent. Passà aleshores qualque temporada a Raixa per curar la seva salut ja precària.

Dia 13 de novembre de 1552, quan tenia 21 anys, Catalina entrà per monja al monestir de Santa Magdalena. Rebé el vel blanc de novícia dia 25 de gener de 1553, i el dia de Sant Bartomeu de 1555 fou velnegrada per Mn. Rafel Bonet, que exclamà: «Filla mia, vós teniu cara de santa!».

Durant quasi 24 anys de vida monàstica a Santa Magdalena, Sor Catalina Tomassa fou espill de totes les virtuts monàstiques: fortalesa contra l'esperit del mal, contemplació ardent, caritat sense límits, humilitat, pobresa, castedat, obediència. Aconsellà i encoratjà el Bisbe Don Diego de Arnedo (1561-72) en la reforma tridentina de la nostra Església, talment que podem dir que amb Santa Catalina Tomàs comença una època esplendorosa de la vida cristiana a Mallorca que perduraria fins als finals del segle XVII. Molts acudien a ella per demanar-li consell. Per a tothom, del seu cor, ple de l'Esperit Sant i de fe, tenia paraules de fidelitat al seguiment de l'Evangelí. En són testimoni les dues cartes que conservam d'ella: ens la presenten com una dona de seny, ferma, embeguda de la meditació de la Santa Escriptura, moguda per l'Esperit, confiada sense límits als braços del Pare, d'una vida espiritual intensíssima. «Secretària de l'Altíssim», l'anomenaria el cartoixà P. Vicenç Mas, destinatari de les cartes.

Resplendent de carismes celestials —com afirmen testimonis feels—, fou il·luminada per la claror del Regne etern que tant havia desitjat en la seva mort, com ella mateixa, a punt d'expirar, assegurà a les germanes la nit del 5 d'abril de 1574.

El seu primer panegirista fou Mn. Abrines, el seu confés, prohóm de l'espiritualitat mallorquina. El nostre poble la venerà com a ciutadana del cel des de la seva mort, i l'aureolà amb la llegenda.

Pius VI la beatificà el 1792 i dia 22 de juny de 1930, ara fa cinquanta anys, Pius XI la declarà Santa.

També enguany se celebra el 750 aniversari de la fundació de les monges agustines de clausura a Mallorca (Monestir de Santa Margalida); i endemés el 650 aniversari de l'observança de la Regla agustiniana a Santa Magdalena.

Pere Llabrés i Martorell, Pvre.